

Català I

L'estàndard oral

Distinció bàsica en el “coneixement” i el “llenguatge”

- No seria imprescindible en una classe de matemàtiques o de química orgànica o de genètica; però sí que ho és en una classe de llengua (com potser també ho seria en una de pedagogia i d'altres ciències humanes).
- De llengua tothom hi enten i tothom s'hi veu amb cor!
- Per al que ens interessa ara, hi ha dos tipus bàsics de coneixements:

“coneixement” vs “llenguatge”

Distinció bàsica en el “coneixement” i el “llenguatge”

- Coneixement comú
- Coneixement especialitzat (científic)

Coneixement comú

el que la societat transmet a través de les relacions familiars, veïnals, d'amistat, etc.; relacions de tipus informal que vehiculen el saber ancestral, evolucionat a la deriva, representat pels significats dels elements lingüístics i dels discursos propis de la tradició cultural.

Coneixement comú. Exemples

- el firmament és ple d'estrelles
- m'ha sortit un gra
- el dofí és un peix i el ratpenat un ocell
- tenia mal de ventre / mal de cap / dolor
- va accelerat (especialitat -> comú)
- quan t'ha de passar una cosa... (és inútil que lluitis per evitar-la)
- Cel rogent, pluja o vent
- si trona al cap del riu...
- hi ha gent dolenta, boja...
- el sol surt
- mal temps / mala herba

Coneixement comú

És fruit de l'observació i la reflexió, però està filtrat per xarxes de creences d'orígens diversos i d'interessos socials o personals.

Diferenciació fina: renyar, avisar, insultar, pegar (cop de puny, bolet, clatellot)

Es refereix a tots els àmbits de la vida i la realitat, però és més desenvolupat en els camps de les relacions humanes, el comportament, la salut, etc.

Coneixement especialitzat (científic)

en els mateixos àmbits de coneixement comú (i en àmbits nous que s'hi han afegit) el coneixement especialitzat resulta d'un aprofundiment i una elaboració sistemàtics (en general, associats a l'activitat professional) a la recerca d'explicacions més ajustades a la realitat per als fets que s'observen. De manera que es fan generalitzacions teòriques, s'ideen conceptes, etc., que resisteixen els experiments i les falsacions i permeten elaborar previsions que resulten encertades.

Coneixement especialitzat (científic)

- La distinció comú / especialitzat és, doncs, ben clara en la teoria. Però aplicar-la als casos concrets pot ser difícil.
- La lexicografia reflecteix bé aquesta distinció (diccionaris generals, diccionaris especialitzats), però també les dificultats. En efecte, el diccionari general de la llengua, que hauria de reflectir el que sap el parlant i els usos que fa de la llengua en la vida quotidiana conté definicions especialitzades (directament elaborades, o bé revisades, per especialistes).

Coneixement especialitzat (científic)

Justificació de la dificultat: evolució del coneixement comú. L'escolarització general ha fet que molts coneixements especialitzats passessin a ser comuns (també hi ha contribuït la divulgació de la ciència en diferents modalitats).

- Per a la població escolaritzada, el contingut (fidel a la ciència) de les assignatures bàsiques ja s'ha convertit en coneixement comú o bé ha transformat el coneixement comú en la direcció que marca la ciència.
- Per a la població en general, els continguts més difosos a través dels mitjans de divulgació (premsa, TV...) passen a ser comuns.

Malgrat tot això, sobre la llengua encara són vigents molt de coneixement comú i idees acientífiques que havien arrelat en la gent

jaume.marti@upf.edu
lluis.de.yzaguirre@gmail.com